

Universal Declaration of Human Rights - Lamnso'

© 1996 – 2009 The Office of the High Commissioner for Human Rights

This HTML version prepared by the UDHR in Unicode project, <http://www.unicode.org/udhr>.

Sá' Yee Kitu Ke Nsay Yee Kùm Ghay Wìr Msòŋ

Shúu Fù

Mo kí dzààn kì kiíyín jì viwìr ve vìr msòŋ ví dzà á fómo Nyùu wùn à jì ghay ngàŋ seé kfàa wìr msòŋ sí dzà kinsàŋ ke vitaaví, suuyrú wùn à nyaáŋ é kitu ke nsay,

Mo tà'ntéŋ wùn à nyaáŋ fó ghay wìr msòŋé kù dìnèŋ ne laàyeé a dzè wo liì nyàm se kwa' wo wù bivirin vífíí vé wíri wùn à woŋ wo wíri kì kér fó a yu vijun ve kisunŋìn keé ngèngèr wùn à Bìímée, à fó a dzà là fan wùn à fó kitan kì sìin kì kiíyín jì dzà á shíí wo tavín wo wìr dzàm,

Mo kí dzààn é shíí jì nsàr kìŋ á ghay wìr msòŋ fo wíri shwííy kilòŋ e wìy e ràr sí bì' fo bó á yò' dzàà kér dzàà yimò' fòó sà vitú vév fó sà' vitaavíí wùn á nà'sí,

Mo kí dzààn é shíí fòó yìi é vitúm vi wáa kòŋnén,

Mo wír veé Kintatì ke vitum veé kitu ke nsayì fèrìn ne nsàr fòó sàà bíímé yév e kùm kinsàŋ ke gháy wìr nsòŋ, fòó dìn viwìr wùn à viku'ùy vé wìr, à viréŋrén vé lùmèn w n wííy, e kfèn wáy wáyín jì kikuúyí ke wòŋ wùn à Dzà'èŋ ye juŋe dzè é mvà vitaaví ve du'un ví,

Mo vitúm ve dzààn ngàŋ se Kintatì ke vitum veé kitu ke nsay vi kà àn ne fo áwunee vitu jì á wiy suusín wo', e so fo wìr dzàm wáa ker ghvéŋ e kfàn a lèŋ nsàr see kùm ghay wùn à vitaaví vé wíri.

Mo wìr dzà m kiiy ghay sìn wùn à vitaaví vin vi, kí dzà é shíí fo ñkà'mé vèn wáa dzà eyiìn,

Mo kí dzààn ben,

Dzà'àm Ye Ku'ùne

Nèn fùŋ

Sá'yéé Kitu Ke Nsay Yee Kùm Ghay Wìr Msòŋ Ràn, jì mfi' njiìn yee réŋ fo wíri wùn à vitúm vi vidzàm, e dú e máy jiwìr wò'ón mò'ón wùn à Vintatì veé wòŋ vi, mo á lem s'a'ràn ghán sidzàm e vífii, a wiy a mùm e mvèm yè'éy wùn à duŋrii fó a tavír ghvéŋ gháy sìn wùn a vitaaví vin vi, shishár shishàr, e mvém wóŋ wùn ákitu ke nsay fó yìi, aá kiíy e kfàn a lèŋ kijuujùn e mvèm wìr veé vitum ve dzàaŋ ngàŋ sí wún à wír veé vitum ve áwune sar sà'ràn vi.

1

Á dzàá wìr dzàm réŋrén fó ghvəm wùn à fó ghày, á yo' dzàá wìr msòŋ jì kwàn. Wìr dzàm k m k fómo woo fó kwà'tì wùn à fó vífii, a wù kér fó a yìi e wùmò' woo wír moo fār vā.

2

Wìr dàm kér ghay wùn à vitaaví ví vidzàm mo sá' ràne suuyin là nya' kìn kùm ráŋ, nshòm, kìn lumèn kìn Wííy, kìn lám, bíímé yee kùm Nyùu, dzàá sa', kwa'tì símó'sí, kitúm wùn à ñkè' se dzà'àm sí, kén, kidzàáy kìn anta' á mó'ó.

3

Wìr dzàm kér vitaaví fó a dzà e tin, fòó yìi mo wù ta' a yìi e kfàn a dzà e kìŋnén.

4

Wìr yò' kër fó a òm vikwàn, kìn a òm òm yee là vikaanè. Vikwàn wùn à mfiìnè wìr msòṇ, kìn dzà é dzaa rāné yò' kër fó a dza.

5

Á yò' kër fó a nyàvri e wìr a yìi kfāa kinyò ke kí wāa kìn moo ji wìr yó' dzà á wír bèy.

6

Fo nsar si, wìr dzàm kër ghay virá' vidzàm fó a yensín ji wír.

7

Wìr dzàm dzà rénrénj é sar nsar. A nsar kër fó a shìy wun rénrénj là nya'. Nsar kër fó a kìn wìr dzàm rénrénj là nya' e ghan se kinyà' ki nāan ne e nèn bvà' sá' wìr msòṇ rān. Lá wìr yò' a bayír wíri ji á wāa leéy á mó'ó nténj.

8

Wìr dzàm kër ghay ji nsar yeé wòṇ nāá e wun kinyò, e tàr kijun e ghan se wìr /wíri bvā'an nsar ye wonje foon kìn ye yì dzaàn é ṇwà' nsar woó wòṇ, ji yì wāa shìy wun/áwune.

9

Lá wìr yò'wìy koò wír e fin e lav, e nà'sì kìn e jùm fo wòṇ, a bó nsar yeé wòṇ yo' biimé.

10

Wìr dzàm kër ghay rénrénj fo á sá' nsa'ra là kilo', a wù kër ghay ji á sá' á nsa' rā é lav nsa' yeé ṇgèṇgèr ye yì tìy fo wun kitu, kfān sá'nsa' rénrénj mo yì dzaàn là kilo' fòo dìn vitaáví ve wù kéri wùn à vinyo ve wù kër fòo yìi vi wùn à nsa' yee kùm wun.

11

1. Wìr dzàm wo á toyin wun e kinyó kër ghay fo kwa'tii wāa dzà ji wù dzà á là jay, e meé e ghan se wù tiim e ṇgèṇgèr e kibà' ke nsa' áá sá' wun rénrénj mo nsar dzaàn, e bóo yen jay vā bì' fo dzaàn fen fo dzà dzāa sí fāàsín fòo sà wun.

2. Bó yò'dzà á koò wír ji bì' fo wù bù'un kinyo, kìn dzà kinyo kee là ndzàn ke á gov wír sho, e sar nsar wónj kìn yeé kitu ke nsay e ghan se kinyo kee shooy ki kooyin, a bó yò' dzà á fò ṇge' là' ye yì shaa kinyo ke ṇwèrín kì bù'un e ghan se kinyo ki kì kooyin.

12

Á yò' kër fòo nāà e wìr kiliti ké dzā'á'm, kfāa', lá', ntum si kìn fó a ròn ghvám rá, kìn yìr rá, a bó yò'dzà mo nsar ta'à. Wìr dzàm kër ghay fo nsar kìn wun fo vinyò fèn.

13

1. Wìr dzàm kër ghay fó a ghan a shíy ááwuneé mvàm wonj mo wù koṇé.

2. wír dzàm kër ghay fòo fāa fo wòṇ wúmó'ó kìn fo vāá, e kfān a ker vitaáví fòo kfān e bàṁ e wun wòṇ.

14

1. Wìr dzàm kër ghay wo dzà wù wāa tà' e kfān a yu vijun ve kibeèy fó kinjuyrì wìr kìn dzà é kitum kiné kí.

2. Kibeèy kin ki yò'dzà kí wàa dzà fo wír vee mo a nyén fo nsa' se bó sí yo' kùm dzàa sa' yeé wòn wùn à vinyo ve bó ví yò' tóm ashií wùn à nsar se vintatì veé kitu ke nsay.

15

1. wír dzàm kér ghay e wun wòn fò a dzà wan Nsay.

2. Bó nsar yo'biimé ji á shá'nín á wír fo wun ghày moo wan nsay kìn fóo sha'nín ghay vá fo wù kúvsín kitúm kfá (woŋ vá')

16

1. Vilum wùn à Vikiy ve á kuyin ne là biíy kùm rám, woŋ wùn à biímée, á kér ghay fò a ker tátí vijin, a fèr kfáá. Áwune kér vitaávi réŋrŋ é ghan sé tátí vijin, e mvàm dzà'àm tátí vijin wùn á ghan sé jàvsin.

2. Tátí vijiné kù dzá cá' a dzà cá' a dzà fo Wiíy wùn Lùmèn ve á biimen fo áwune vitu ji dzà á wàa dzà.

3. Kfáa dzà fómo Nyù, a kfàn dzà kintatì ke ŋgwàrìn wòn, a kitúm wùn à woŋe kér fò a kìn.

17

1. Wír dzàm kér vitaávi fò a ker vífá vá fo wun kitu réŋrŋ mo dzà wù wàa ker e kintatì wùn à wír á mó'ó.

2. Nsar yo'biimé ji wír wùmò' kinen á wír wùmò' fo wun keŋ.

18

Wír dzàm kér ghay fò a ker kwa'tì rá, vífíí vá wùn à biímé ráá. Ghay ráne tátí vitaávi vee fóo kuvsín dzàa biímé Nyúy, fo wun kitu kìn é Kintatí wùn à wír á mó'ó wùn à é ŋgèŋgèr kìn kintatì fóo dìn biímé rá moo é dùŋrì, e yìi, e ghvàm wùn à fóo lèm nsar.

19

Wír dzàm kér ghay fóo shù kinyo wùn à fóo suúy kwa'tì rá; ghay ràne fò vitaávi fo wir wáa tiy e wun nshù là kinjivir wùn à fóo tà', e sàási, e kfàn sàmèr sá'ka wùn à kwa'tì sí e dzàa see mo sá'ka yii ghánen sho e kitu ke nsay là biíy.

20

1. Wír dzàm kér ghay fóo tarnín wùn à wíri e kfàn tátí kintatì ke dzà'àm yee nyaáŋ.

2. Lá wir yò' kàn wír ji wù tátí á kintatì ke bó yò' dzaàn koŋ rá.

21

1. Wír dzàm kér ghay fóo a dzà e mvàm sa'yee wun wòn, fo wun kitu kin fóo sho' wíri áá li kirá' kfá.

2. Wir dzàm kér ghay réŋrŋ fóo li kinyo kfá e dù sho e virà' vé lìm vee wun wòn áá ka'ay.

3. Tím sa' yeé wòŋe wiy a dzà, a dzà mo wíri koŋè. Koŋ ràne wiy a dìn wún é dzàa ye á wiy a sho'tí wíri shó e ghan sí ghan sí là kilo', a shó' tí ràne wiy a yìi wir dzàm wo wù kuyin ne wùn à viréŋrŋ ví, áá wiy a sho' e kilítì kìn é dzàa yee réŋ yimò' ye yi shwinen ràn.

22

Wir dzàm, moo wír woó wòn kér ghay ló a dzà e kinè, e klàn a yen ji woŋe wùn à vitúm vimó' ví suúsín á wó, a kìn wun réŋrŋ mo káv kìn kéŋe dzàa n é wòn sí wòn sí, e kùm ghay dzàa keŋ, dzà'àm wùn á líi woŋ wov ve dzàa ku fò wun viwir wùn, wùn à ghváme.

23

1. Wìr dzàm kër ghay fó a ker lim. Fóo sho' kǵáa lim ye wù koṇè, e laá yò' a bo' wun, é wù wáa lim lim a yu vijun wùn à ji wù wáa dzà e kiṇèn fó kibun ke lim.
2. Wìr dzàm wo wù lim lim réṇréṇ kër fó a ker vila'ay réṇréṇ là nya'.
3. Wìr dzàm wo wù lim lim kër ghay fó a ker vilaámé vee réṇ ve ví gheen wun ve dzà ví tòṃ wun wùn à kǵáa rǵá ji a dzà yí wàa ker viwìr ve wìr msòṇ, wùn à ntom símó' sí, a shíí fèn dzà se sí wáa kìn dzà'əm rá.
4. Wìr dzàm kër ghay fóo kè' kìn fóo tatí vintatì ve ví kiṇ lim rá vee wun kòṇ.

24

Wìr dzàm kër ghay fóo meèmè fo shuu lim a yiì kǵá ke wù koṇè, e tatí wùn à ghán sé lim se sí wáa dzà sì gheénén wùn à vishíy ve bam vi, a meemè yee kè' fó ṇgàm ye yí wáa ker vilaámé.

25

1. Wìr dzàm kër ghay fóo a ker dzà'əm ye yí wáa dzà e gheénén fóo yiì é wún wun wáa dzà e távín wùn à kǵáa rǵá, moo fó viyikìr, ndzà, lav wùn à shív sí, a vinyo veé shíí ve ví wáa sǵ wun, e kǵàn a ker ghay fo á wáa leéy fo wun e ghan sé kibun ke lim, se yǵsǵ, sé ndzám, sé viṇkǵá, sé vidzà'ənè kìn kighà' woó dzà'əm wo wù sha'ne vitaáví vǵ.
2. Yiy wùn wàn kër ghay fó a ker leéy wùn àsǵ yee jeéyí. Wón adzàm ve a dzàan kìn é mvàm tatí vijin kìn é visàkii kër ghay réṇréṇ fó a dzà à kiṇèn é dzà'əm.

26

1. Wìr dzàm kër ghay fóo ye'éy ṇwà'. Yé'éy ràne kër fó a dzà kisǵ, a kí fèṃ ghà'é le, e ṇkè'se á dzàá yiy ye'éy sho yíyin. ṇkè' ye'éy ye yiyin ràn kër fó a dzà kù fo wìr dzàm. Yé'éy fèṃ wùn à yé lime kër fó a dzà tèèter fo wìr dzèm. Yé'éy se tavkín sí se sí shaàn sìn sí wiy a dzà fo wìr dzàm reṇréṇ mo vijíí vǵ ví dzà'ən.
2. Shíí ṇwà'wo ye'éyíne kër fó a dzà fóo yiì é wir kiíy wùn à fóo tavír ghvám yee kùm ghay wùn à vitaáví vé wìr msòṇ ví. Yí kër fóo kuyír yúnín, a lì vinyo fotèr, a kuyír viṇkar e vitúm vidzàm ví mvàm, e mvàm kǵá se wìr msòṇ kìn vitatì ve dzàà biímé Nyù, e kdàn a tavír lim se kintatì ke vitum veé kitu ke nsay fó a lèṃ nyaáṇ.
3. Atàṛ wùn ààyií kër ghay fóo sho' kǵáa ye'éy ye dzà á wàa fo e wón véví.

27

1. Wìr dzàm kër ghay fó a tatí là kan e vinyò ve liì woo wun wòn, e kǵàn a yu vijun ve fèr, a ker kilíṇ fo kikuuyí ké vinyò ve á tàrìn ne kijun wùn à sé' vǵ.
2. Wìr dzàm kër ghay fó dzà e kiṇèn fó yir wùn à fó sé' wo wù loòn fo wun fèr kìn dzà yé tàr vinyò, sǵ wùn à yé fèr kiwoo.

28

Wìr dzàm kër ghay fó a ker nyaáṇ e wun wòn wùn á kitu ke nsay, e fí' a ker ghay wùn à vitaáví vǵ ví mo sǵ' ràne suuyin.

29

1. Wìr dzàm kër fó a lim, a dzà e wun kilíṇ bì'fo dzà'ən fó cá'cǵ' fo dzà wù kùyír kitú kǵá là kinjivìr.
2. Mo wìr dzàm din ghay sìn wùn à vitaáví vǵ ví, wiy a sàṛ cá' vinyo vee mo nsar suuyí, e fí' a kìn kiíy wùn à ghváme fo ghàṇ wùn à vitaáví vé wìr á mó'ó wùn à fóo runér réṇréṇ mo liì wo jun, nyaáṇ woó wòn wùn à dzà'əm ye jun e wòn wo wìr dzàm kër ghay shoo ta'à.

3. Bó yò'dzà a dìn ghay sìn wùn à vitaávi vìn vi jeéy e shaà fo dzəə yee mo kintatì ke vitúm veé kitu ke nsay ki ta'à.

30

Ki nyo ki yò'dzà shó e sa' fèn ke dzà kitúm, kintatì kìn wír wù bìnér ji kí fó wun vitaávi ji wù wàá yii á kinyo ke kí laar á ghay sí wùn à vitaávi ví ve á saŋen é sa'fèn.
